

[Thisted Knudsen.]

et lovforslag, således som vi har gjort, og jeg kan erklære, at for venstres vedkommende, ønsker vi med dette lovforslag tre ting. Vi ønsker for det første, at den nuværende form for administration og revision af politikassernes midler så hurtigt som muligt bringes til ophør. Vi ønsker for det andet, at der gives det folketingsudvalg, som må formodes at blive nedsat om dette lovforslag, mulighed for at se nøjere på den skete administration. Og vi ønsker for det tredje — og det er for os vigtigt — at tilvejebringe den ro og den respekt om justitsministeriets administration, som efter vor opfattelse nu er gjort nødvendig. Det er baggrunden for vor stilling til denne sag.

Vi synes ikke, at den højtærede justitsminister har haft nogen heldig hånd. Vi synes, han straks burde have erkendt, da sagen blev rejst, at dette forhold ikke kunne fortsætte. Den højtærede justitsminister er gammelt medlem af dette ting, kendt med folkestyrets ånd og mening. Han måtte øjeblikkelig med lynets hast have erkendt, at noget sådant kan et folketing ikke tolerere. Det, der måske er det store i dag i hele denne sag, er, at nu er det erkendt blankt uden forbehold, at nu må dette forhold bringes til ophør. Vi er ikke på jagt efter embedsmændene. Jeg lagde mærke til, da det ærede medlem hr. Poul Møller stillede sit spørgsmål til den højtærede justitsminister, at ministeren erklærede: ansvaret er alene mit. Man kan spørge: hvis er det ellers? I denne forsamling er det ministrene, der har ansvaret, og vi holder os helt og holdent til den højtærede justitsminister i denne sag.

Vi er klar over, at dette lovforslag giver anledning til forhandlinger. Jeg går ud fra, som også det ærede medlem hr. Poul Møller sagde, at nu taler vi åbent og frit om denne sag for at komme igennem på den fornuftigste måde.

Helge Larsen: Det har for en historiker været en ganske interessant oplevelse at overvære de forhandlinger, der har været ført her i tinget, forhandlinger, der har givet indblik i enevoldstidens administration indtil, som det ærede medlem hr. Poul Møller sagde, det skelsættende år 1849 og derefter alle de vanskeligheder, der har været op

til i dag vedrørende ordningen af disse administrative forhold. Når der nu har været draget så mange historiske spørgsmål frem, har jeg lyst til at føje blot en enkelt lille ting til. Jeg er naturligvis enig i, at det ville være rimeligt at få disse gamle plakater og bestemmelser fra enevældens tid lagt til side og at få indført nye bestemmelser, men jeg synes, at denne plakat fra 1819 alligevel i sin baggrund har, skal man sige en aktualitet netop i disse måneder, som der kan være grund til at oplyse om blot for at fuldstændiggøre det historiske billede. Jeg minder om, at denne plakat er blevet til i 1819, altså i de trange år umiddelbart efter afståelsen af Norge og nederlaget i Napoleonskrigene. Netop i den tid, da Frederik d. VI, der såvist ellers ikke udformede store ideer, dog formede et slagord, der giver genlyd i vore dage: nu ville vi alle spare.

Det ærede medlem hr. Poul Møller fremhævede, at 1849 var det skelsættende år, hvor det blev fastslået, at ingen udgifter fremtidig måtte afholdes uden særlig bevillingslov, og det er naturligvis rigtigt. Det er det afgørende, der skete i 1849. Men det er lige så rigtigt, at de principper, man stillede op ved den frie forfatning i 1849, har det taget lang tid at få gennemført. Det gælder ikke bare dette område; det gælder på alle andre områder også. Lad mig minde om, at adskillelsen af den udøvende og dømmende myndighed først blev gennemført så sent som ved retsplejereformen i 1919. Der ligger i bestemmelserne i juni-grundloven af 1849 stadig væk ideer og principper, som man skal virkeliggøre. Det gælder jo også spørgsmålet om politikasserne, og jeg synes, at der i den historiske oplysnings interesse skal gøres opmærksom på, hvilken række af unndladelssynder der her foreligger.

Den højtærede justitsminister nævnte, at da justitsminister Zahle i 1909 fremsatte forslag om en nyordning af politikassernes forhold — han fik det ikke gennemført, og han havde den virkelige lejlighed til at gennemføre reformen, nemlig i 1919, da retsplejereformen gennemførtes — blev denne sag liggende og kom ikke med. Under regeringen Stauning-Munch, da man gennemførte enhedspolitiloven i 1937, havde der også været anledning til at ordne forholdene. Man fik det ikke gjort; og må jeg